

To: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @rivm.nl]
Cc: [redacted] 5.1.2e [redacted] 5.1.2e @rivm.nl]
From: [redacted] 5.1.2e
Sent: Fri 3/20/2020 3:28:56 PM
Subject: Voorstel Q&A tekst over transmissie via oppervlakken
Received: Fri 3/20/2020 3:28:57 PM
[Q&A besmetting via oppervlak.docx](#)

Dag [redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e heeft opgeleverd wat je vanmorgen vroeg aan een (onderbouwing bij) Q&A over besmettingsrisico bij oppervlakken. Zie bijlage.
 Kun je een reactie geven?

Groet [redacted] 5.1.2e

From: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>
Date: 20 March 2020 at 16:22:08 CET
To: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>
Cc: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>, [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>
Subject: RE: Onrust nav (nep)nieuws over coronavirus

Hoi [redacted] 5.1.2e

Zie bijlage voor voorstel Q&A. Staat ook in covid map. Middelste alinea is meer een soort onderbouwing; op verzoek met literatuur. Die zou je voor publiek kunnen weglaten of iets kunnen aanpassen.

Gezien de literatuur kan je wat mij betreft niet zeggen dat er geen of erg kleine kans is op besmetting via oppervlak.
 Enige wat je nog explicieter kan opnemen is dat de kans klein is om in de dagelijkse werkzaamheden een besmet oppervlak tegen te komen met voldoende virusdeeltjes. Maar dat is meer een soort kansberekening...

Groet [redacted] 5.1.2e

Van: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>
Verzonden: vrijdag 20 maart 2020 11:35
Aan: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>
Onderwerp: RE: Onrust nav (nep)nieuws over coronavirus

[redacted] 5.1.2e

Met een aanpassing mag deze verzonden.

Tweede vraag.

Kun je een algemene vraag voor de Q&A voor werkgevers en ondernemers maken? Met een vraag zoals: Zijn oppervlakken en materialen op mijn werk een risico op besmetting?
 Daarin een vergelijkend antwoord, met daarbij dat we van vergelijkbare virussen weten dat die zich niet gemakkelijk via oppervlakken verspreiden. En op verzoek [redacted] 5.1.2e liefst met literatuur.. Lukt dat?

Groeten [redacted] 5.1.2e

From: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>
Sent: vrijdag 20 maart 2020 11:01
To: [redacted] 5.1.2e <[redacted] 5.1.2e @rivm.nl>

Subject: FW: Onrust nav (nep)nieuws over coronavirus
Importance: High

Zoiets?

5.1.2i

Van: 5.1.2e

Verzonden: donderdag 19 maart 2020 11:59

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Onderwerp: FW: Onrust nav (nep)nieuws over coronavirus

Urgentie: Hoog

5.1.2e

Zie onder. Akkoord?
Nog intern afstemmen?

Groet 5.1.2e

Van: Ichv <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: donderdag 19 maart 2020 11:43

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Onderwerp: FW: Onrust nav (nep)nieuws over coronavirus

Urgentie: Hoog

Van: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 19 maart 2020 11:42

Aan: Ichv <5.1.2e@rivm.nl>

CC: 5.1.2e) - BSK <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Onrust nav (nep)nieuws over coronavirus

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2e

Veel dank voor uw reactie.

Vanwege de toegankelijkheid voor een publiek dat met afval werkt, heb ik de berichtgeving nu als volgt samengevat:

5.1.2i

- Graag ontvang ik uw bevestiging of wij het bovenstaande bericht zo kunnen publiceren.
- Daarbij is de veronderstelling gemaakt dat het hier gewone werkhandschoenen betreft die gangbaar zijn bij het verwerken van afval en geen aparte handschoenen.
- Mochten er toch extra beschermingsmaatregelen nodig zijn (er wordt gesproken over handschoenen die micro-organismen tegen gaan), kunt u dan dat duidelijk aangeven? En waar zijn die dan vervolgens te verkrijgen?

Fijn al ik uw reactie mag ontvangen. Bellen is ook prima, als dat het proces van beantwoording kan bespoedigen.

Hartelijke groet,

5.1.2e
tel: 5.1.2e

Van: 5.1.2i <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: donderdag 19 maart 2020 09:38

Aan: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>; lchv <5.1.2e@rivm.nl>

CC: 5.1.2e) - BSK <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Onrust nav (nep)nieuws over coronavirus

Beste 5.1.2e

In reactie op onderstaande.

Het advies is in principe hetzelfde: er zijn geen aanvullende maatregelen nodig, behalve het volgen van de bestaande adviezen die voor iedereen gelden. In reactie van LCHV is er alleen aan toegevoegd dat als er ondanks de uitleg dat er weinig risico is er toch ongerustheid blijft handschoenen tegen micro-organismen kunnen worden aangeboden.

Verder betreft de LCHV reactie vooral een relativering / nadere toelichting van het artikel over de overleving van het coronavirus.

We gaan de informatievoorziening over dit onderwerp intern bespreken zodat een duidelijk en eenduidig antwoord beschikbaar is.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e
5.1.2e

Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Postbus 1 3720BA Bilthoven
030- 5.1.2e
www.rivm.nl | www.lchv.nl

Van: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Verzonden: woensdag 18 maart 2020 18:14

Aan: lchv <5.1.2e@rivm.nl>

CC: 5.1.2e) - BSK <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Onrust nav (nep)nieuws over coronavirus

Beste lezer,

Vandaag heb ik een reactie gevraagd aan het RIVM nav berichtgeving over het volgende onderzoek: <https://www.nejm.org/doi/10.1056/NEJMc2004973>. Dit bericht circuleert op het web en brengt veel ongerustheid met zich mee, met name bij de mensen die werkzaam zijn in de afvalsector (inzameling, vervoer, verwerking). Ik ontving op mijn vraag de onderstaande reactie:

Van: lchv <5.1.2e@rivm.nl>

Verzonden: woensdag 18 maart 2020 14:49

Aan: 5.1.2e) - DGMI <5.1.2e@minienw.nl>

Onderwerp: FW: Onrust nav (nep)nieuws over coronavirus

Urgentie: Hoog

Beste 5.1.2e

Hartelijk dank voor uw mail.

Het is begrijpelijk dat dit artikel onrust veroorzaakt.

Het artikel verwijst naar een publicatie waaruit blijkt dat het virus in een gecontroleerde omgeving enige tijd op een oppervlak kan overleven (<https://www.nejm.org/doi/10.1056/NEJMc2004973>). De overlevingstijd hangt af van het type materiaal waarop het is aangebracht.

In de loop van de tijd neemt de concentratie wel duidelijk af waardoor ook de kans op een mogelijke besmetting afneemt. Of het ook daadwerkelijk tot een besmetting leidt is niet onderzocht en daar kunnen dan ook geen conclusies over worden getrokken.

Het onderzoek vond plaats onder ideale omstandigheden. Het is denkbaar dat weersinvloeden (regen, zon, temperatuur) de overlevingstijd en/of de concentratie op een oppervlak in de buitenlucht verder (sterk) verlagen. De belangrijkste besmettingsroutes blijven overdracht via druppels door niezen/hoesten en via handen.

Belangrijk blijft daarom: Pas zo veel mogelijk handhygiëne toe en raak het gezicht niet aan. Om onrust te voorkomen kan als alternatief worden overwogen om handschoenen te dragen die geen micro-organismen doorlaten.

Ik hoop u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Postbus 1 3720BA Bilthoven

030: 5.1.2e

www.rivm.nl | www.lchv.nl

Wat opvalt is dat deze reactie weer net iets afwijkt van het eerder ontvangen advies van het RIVM:

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Datum: 15 maart 2020 om 11:55:56 CET

Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

CC: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>

Onderwerp: RE: Doorst: Vraag

Beste 5.1.2e

Er wordt nagedacht over het ziekenhuisafval, daarover verschijnt binnenkort een advies. Het betreft geen organisme dat tot de groep zeer gevaarlijke virussen zoals Ebola, Marburg en dergelijke is gecategoriseerd.

Ik begrijp de ongerustheid van de branche over de mogelijke besmettelijkheid van het huishoudelijk afval. Met betrekking tot dit huishoudelijk afval moet je er (altijd al) van uitgaan dat daarin vele micro-organismen zitten die potentieel ziekmakend zijn. Daar is Corona er slechts een van. Er is ook een groot aantal organismen dat aan zienlijk langer stabiel (en dus infectieus) blijft in het milieu. Gezien de zeer goed georganiseerde wijze van afvalverwerking in Nederland heeft dit niet tot uitbraken geleid.

Mits de normale beschermende maatregelen zoals gebruikelijk in deze branche worden genomen (werkhandschoenen, etc.) is er geen reden voor ongerustheid of verder gaande maatregelen in de ARBO-sfeer.

Het virus wordt vooral overgedragen door hoesten en niezen, direct lichamenlijk contact en contact met veel aangeraakte voorwerpen. Andere vormen van overdracht zijn eigenlijk niet of nauwelijks beschreven en niet relevant voor de praktijk.

Met vriendelijke groet,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

LCI, RIVM

Mob: 5.1.2e

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat wil graag aan de Vereniging Afvalbedrijven een eenduidig advies kunnen toesturen, toegesneden op de werkzaamheden van de leden van de branche. De VA gebruikt vervolgens dit advies van het RIVM om leden eenduidig te informeren en daarmee hopelijk ook gerust te stellen. Klopt het nu dat het eerdere antwoord van de heer [redacted] 5.1.2e nog steeds geldt of daar inmiddels andere inzichten zijn? Wat betekent het onderzoek nu voor mensen die met afval werken? Is het mogelijk om een op de branche specifiek toegesneden antwoord te ontvangen, dat ook ingaat op er eerder gegeven antwoord van dhr. [redacted] 5.1.2e?

Daarnaast circuleert dit bericht ook bij andere branches. Zo kreeg ik van mijn collega van VWS weer en ander antwoord op deze vraag. Is het mogelijk dat het RIVM eenduidig over dit onderzoek kan communiceren zodat de onrust bijvoorbeeld op social media wordt weggenomen?

Ik hoop op een spoedig antwoord (vandaag nog als dat kan). Daarmee kunnen we hopelijk voorkomen dat werknemers in de afvalbranche onnodig niet naar hun werk gaan en de afvalverwerking in Nederland in gevaar komt. Er kan met mij telefonisch contact worden opgenomen naar aanleiding van dit bericht, indien gewenst.

Bij voorbaat heel veel dank voor uw reactie!

Met vriendelijke groet,

[redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

.....
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Directie Duurzame Leefomgeving en Circulaire Economie

Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag | flex 10de etage

Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

.....
M 06 [redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e [@minienw.nl](mailto:[redacted]@minienw.nl)

www.rijksoverheid.nl/ministeries/ienw

.....
 [redacted] 5.1.2e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability